

KAPPING Í KOMMUNUNUM UM TÆR UNGU FAMILJUR

Kommunuval verður í november – kommunurnar kappast alt meira um at fáa ungar familjur at flyta til

ÁRNI GREGERSEN

Kappingin millum kommunur um at fáa ung fólk at seta búgv, harðnar alt meira.

Meðan tað ofta fyrr hevur verið soleiðis, at kommunurnar hava lagt seg eftir at fáa arbeiðspláss til vega, so er nú ofta talan um at fáa aðrar tænasur til vega.

Samfelagið er seinastu árin broytt so nógv, at fólk flyta seg meira og meira millum bygdir og býir til arbeiðis. Tey krevja ikki longur, at tey skulu arbeiða í somu kommunu, sum tey búgva í.

Afturómóti eru krøvini størri til aðrar tænasur í kommununum.

Ungar barnafamiljru vilja hava góð ansingarpláss og góð skúlaviðurskifti. Tær vilja eisini tryggja sær, at kommunan hevur eitt livandi mentunarlív.

– Ja, hetta eru broytingar, sum vit síggja og eg vænti at hetta verður ein partur av valstriðnum undan kommunuvalinum 8. november, sigur stjórin í Kommunufelagnum, Eyðun Christiansen.

Kommunuval verður 8. november. Higartil hava verið 30 kommunur, men eftir valið hesaferð eru tær bert 29 í tali.

Húsa kommuna hevur gjørt av at leggja saman við Klaksvík og hendan broytingin kemur í gildi 1. januar 2017.

Eldrarøktin

Ymiskt bendir á, at skipanin við so mongum kommunum, verður broytt um ikki so langa tíð.

At eldrrøktin var lögð út til kommunurnar hevði við sær, at nýggjar kommunalar eindir eru skipaðar. Átta ymisk eldraøkir eru, har kommunurnar arbeiða saman um eldraðkið.

Tað vil siga, at í veurleikanum

er ein politiskt fyrisitingarlig eind komin afturat kommununum og landsfyrisitingini.

Nógv sum fylgja við, hvussu hendan menningin fer fram halda, at hetta í veruleikanum er byrjanin til at vit fáa størri eindir.

– Vit kunnu í hvussu so er staðfesta, at vit á hendan hátt hava fingið eitt »lag« afturat, sum tekur sær av eldraðkinum, sum annars er lagt út til kommunurnar, sigur stjórin í Kommunufelagnum.

Ein góður spurningur er hvørt hetta fer at skunda undir ella at seinka møguligum kommunusamanleggingum.

Gongdin kann eisini gerast tann at tyngri málsøkini verða lögð í kommunal samstørv. Hetta er longu galdandi fyri Eldraðkið og barnavernd.

Møguliga verður fólkaskúlin næsta stóra økið, og eisini kann hugast at kommunurnar fara at samstarva um teknisku fyrisitingarnar. Nýggja byggilógin fer at seta stór krøv til teknisku fyrisitingarnar í kommununum. Spurningur er um vit fáa tvey sløg av eindum, kommunur sum taka sær av lættari uppgávum og nøkur samstørv sum taka sær av tyngri uppgávum.

At tað er torført hjá einstøku kommununum at lyfta eldrrøktina sæst, tá ið ein hyggur at fólkatalinum í kommununum. Tær 30 kommunurnar, sum vit hava í dag, spenna frá 40 íbúgvum til meira enn 20.000 íbúgvum í Tórshavnar kommunu.

Ein ótti er í samfelagnum fyri, at tað verður ómetaliga dyrt at røkta eldru borgararnar, men menningin bendir á, at hetta helst ikki verður so dyrt, sum einaferð mett.

Tøkniliga menningin á økinum gongur skjótt, tí hetta er ein trupulleiki, sum er kendur alla staðni um okkara leiðir.

Persónliga røktin av teimum eldru verður gjørd við maskinum og tørvurin á heitum hondum fer helst at minka nakað.

Ein onnur broyting í dag er, at tey eldru hava betri heilsu og klára seg longri uttan hjálp.

Venjingarmiðstöðir, fimleikur og annað ger eisini, at vit sum eldri hava okkara førleikar munandi longri enn vit høvdu fyri nøkrum árum síðani.

– Hetta ger at óttin fyri hesum avbjóðingum helst er minkandi, sigur Eyðun Christiansen.

Hann visir á, at tað sum hevur rætt fólk er, at vit gerast alt fleiri gomul og eldri, meðan tey, sum arbeiða gerast færri og færri.

– Hetta eru avbjóðignar, sum øll samfeløg í okkara parti av heiminum hava, Hetta hóttir búskapin, gera vit ikki okkurt munagott við tað, sigur hann.

Vit hava havt alt ov homogena loynsir á eldraðkinum – egið heim og so á røktarheim.

Skulu til at útbyggja onnur bútilboð, bóta heimatænastu og genrelt hugsa fyrbygandi og heilsufremjandi. Hugsa langsigtað.

Skúlarnir

Ein stór avbjóðing hjá føroysku kommunum er skúlarnir.

Skúlabygging er dýr og skúlarakstur kostar eisini nógv.

Fleiri kommunur eru longu farnar undir at byggja nýggjar skúlar. Í Klaksvík verður arbeitt við at gera ein stóran samanlagdan skúla og í Havn eru tilboðini júst latin upp til Skúlan á Fløtum.

Fuglafjarðar kommuna er eisini í ferð við at fyrireika skúlabygging.

Tað sæst rættuliga væl, tá ið hugt verður kring landið, at tað serliga eru kommunurnar norðanfjørðs, sum hava pening at arbeiða við.

Virksemi hevur verið nógv og lønandi í flestu kommunum norðanfjørðs, meðan tað gekk munandi seinni at fáa gongd á sunnanfyri. Tí eru størstu almennu byggjarbeidini í gongd í stóru kommunum norðanfjørðs.

– Vit vita, at ungar barnafamiljur velja kommunur at búgva í, har barnaansingin og skúlarnir virka og hava eitt nøktandi høgt støði, sigur Eyðun Christiansen.

At barnaansingin eisini er eitt

»Samfelagið er seinastu árin broytt so nógv, at fólk flyta seg meira og meira millum bygdir og býir til arbeiðis. Tey krevja ikki longur, at tey skulu arbeiða í somu kommunu, sum tey búgva í«

Eyðun Christiansen

Allar kommunur er nú limir í sama felag. Kommunufelagið hevur skrivstovu í hesum bygningum